

بلدية باقة الغربية
עיריית באקה אל ערבבייה

מדיניות אכיפה סביבתית עיריית באקה אלגרבייה (מעודכן ליום 02/09/2025)

הקדמה:

ביום 31/05/2016 פורסם ברשומות חוק עזר לבאקה אלגרבייה (איכות הסביבה, מניעת מפגעים ושמירת הניקיון), התשע"ו-2016, (להלן: "חוק העזר"), חוק העזר אושר ע"י מליאת מועצת העירייה בישיבה מיום 09/02/2014, אף התקבלה החלטה בעירייה להחיל את הוראות חוק העזר לעניין אכיפה סביבתית.

חוק העזר מקנה לפקחי העירייה המוסמכים סמכויות מגוונות לפיקוח ואכיפה בתחום איכות סביבה, מניעת מפגעים ושמירת הניקיון, בין היתר כוללות הסמכויות:

- **ביקורת ופיקוח:**
רשאים לבדוק ולפקח על עסקים, מוסדות ושטחים ציבוריים כדי לוודא עמידה בחוק העזר, לבדוק תלונות ולתעד ממצאים.
- **חקירה:**
רשאים לחקור אנשים הקשורים לעבירות אפשריות או שיש להם מידע רלוונטי, תוך שמירה על זכויות הנחקרים.
- **תפיסה:**
רשאים לתפוס חפצים הקשורים לעבירה על פי הנהלים הקבועים בחוק.
- **צווי סילוק מפגעים:**
רשאים בשיתוף פעולה עם התביעה העירונית להוציא צווים לסילוק מפגעים ולהורות על ביצוע פעולות לתיקון ליקויים.
- **קנסות:**
רשאים להטיל קנסות על הפרת הוראות חוק העזר.
- **סמכויות שיפוט:**
סמכות להגיש כתבי אישום ע"י התביעה העירונית לבתי המשפט במקרים של הפרת החוק, וכן לבקש צווים שיפוטיים לתיקון ליקויים או למניעת מפגעים עתידיים.

היות וצו עבירות קנס של עיריית באקה אלגרבייה טרם אושר, לכן תתייחס מדיניות זו להפעלת הסמכויות עפ"י חוק העזר למעט הטלת קנסות שזו תהיה בהתאם לחוקים הסביבתיים המדינתיים וצווי עבירות קנס ארציים בשיתוף פעולה עם ארגוני איכות הסביבה האזוריים והמשטרה והשיטור העירוני, כל זאת עד לאישור צו עבירות קנס של עיריית באקה אלגרבייה, אז תתקן מדיניות זו בהתאם.

הגדרות:

"**החוק**" – חוק עזר לבאקה אלגרבייה (איכות הסביבה, מניעת מפגעים ושמירת הניקיון) התשע"ו-2016.

"**חוקי עזר**" – חוקי העזר של עיריית באקה אלגרבייה, לרבות חוק עזר לבאקה-ג'ת (שילוט), התשס"ח-2007, וחוק עזר לבאקה-ג'ת (החזקת בעלי חיים), התש"ע-2010.

"חוקים מדינתיים" – חוק שמירת הניקיון, תשמ"ד-1984 ו- חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), תשס"ח-2008 ו/או כל הוראות חוק אחר העוסק באיכות הסביבה.

"העירייה" – עיריית באקה אלגרבייה.

"צו עבירות קנס" – צו עבירות קנס של עיריית באקה אלגרבייה אשר יאושר וייכנס לתוקפו (עד לאישור צו עבירות הקנס האכיפה תבוצע מכוח צו עבירות קנס ארציים).

"צווי עבירות קנס ארציים" – צו עבירות קנס-שמירת הניקיון.

"עבירה חמורה" – עבירה שגורמת למפגע תברואתי, סביבתי או בטיחותי נרחב כוללת בין היתר:

- השלכת כמויות גדולות של פסולת בשטח ציבורי / פתוח.
- שימוש מכניים (כגון משאית, עגלות או כלים הנדסיים) לפינוי והשלכת פסולת בשטח ציבורי.
- השלכת חומרים מסכנים (שמנים, כימיקלים, גרוטאות מתכתיות וכדומה).
- גרימת נזק לצומח, תשתיות או סכנה לציבור.

"עבירה חוזרת" – ביצוע אותה עבירה פעמיים או יותר בפרק זמן נתון, לרוב בתוך 12 חודשים ממועד העבירה הקודמת בגין אותו סוג של הפרה או עבירה דומה במהותה לרבות מקרים בהם ניתנו אזהרה, קנס או כל סנקציה אחרת.

1. מטרה :

העירייה מחויבת לשמור על סביבה נקייה, בטוחה ובריאה לרווחת תושביה. מטרת מדיניות זו היא להסדיר את דרכי האכיפה הסביבתיים, הפעלת הסמכויות עפ"י החוק, ובשלב ראשון אכיפה סביבתית עפ"י החוקים המדינתיים עד לאישור צו עבירות קנס וכניסתו לתוקף, תוך מתן מענה ממוקד לתופעות של השלכת "פסולת", "פסולת בניין" ו "פסולת גושית" כהגדרתם בחוק ובניגוד להוראותיו, בשטחים פתוחים חקלאיים, ציבוריים ו/או מסביב לעיר – תופעות המהוות מפגע סביבתי, תברואתי ואסתטי.

2. עקרונות מדיניות האכיפה :

העירייה תפעל על-פי עקרונות המדיניות והקווים המנחים הכלליים הבאים (לרבות אלה שנקבעו במדיניות אכיפה רישוי עסקים וכן מדיניות אכיפת חניה):

- א. שוויון וענייניות - האכיפה תתבצע באופן שוויוני- האכיפה תהיה מבוססת על שיקולים עניינים ותממש את עיקרון השוויון בפני החוק.
- ב. הדרגתיות וענישה מידתית – האכיפה תתבצע לפי מדרג ברור : הסברה, אזהרה, מתן קנסות, ולאחר מכן אכיפה מנהלית ובמקרים חמורים או חוזרים הגשת כתב אישום.
- ג. שקיפות ושיתוף ציבור – העירייה תקיים פעולות הסברה לציבור בדבר האיסורים, החובות והסנקציות, ותעודד מעורבות תושבים.
- ד. אכיפה יזומה – תתבצע אכיפה יזומה, המבוססת על מדיניות וסדר עדיפויות, ולצד זה יינתן מענה לפניות של התושבים, במקרים המצדיקים זאת.
- ה. שימת דגש על עבירות חוזרות או חמורות – במיוחד בכל הנוגע להשלכת פסולת בשטחים ציבוריים ופתוחים.

3. תחומי אכיפה מרכזיים :

בשל העובדה שצו עבירות קנס טרם אושר, תפעל העירייה בשלב התחלתי ליישום הסמכויות המנהליות עפ"י החוק וכן יישום של אכיפה עפ"י החוקים המדינתיים וצווי עבירות קנס הארציים בשיתוף פעולה עם איגוד ערים לאיכות הסביבה שרון-כרמל לרבות המשטרה והמשטרה הירוקה, כאשר תשים דגש על התחומים הבאים :

- א. השלכת פסולת בשטחים פתוחים – חקלאיים, ציבוריים או פרטיים – בניגוד לחוק ולחוקים המדינתיים.
- ב. השלכת פסולת גושית (רהיטים, מוצרי חשמל, גזם וכדו') שלא בהתאם למועדים או למיקום שנקבע ע"י העירייה ו/או בניגוד להוראות החוק.
- ג. אי פינוי או הצבת פסולת ו/או אשפה ע"י עסקים צמוד לעסקיהם ללא היתר וללא פינוי מוסדר.
- ד. גרימת מפגעים סביבתיים נוספים- לרבות רעש, עשן, לכלוך בגנים ציבוריים ושטחים ציבוריים ובאתרי טבע ועוד.

4. אכיפה בתחום מניעת מפגעים, גזם ופסולת מוצקה בעיר באקה אלגרבייה:

האכיפה תתבצע עפ"י תוכנית עבודה של מנהל הפיקוח, הפקח ייערוך סיורים בכל תחומי העיר, בתיאום עם מחלקת הפיקוח והשיטור העירוני ואגף שפ"ע ועפ"י ההנחיות והכללים שפורסמו לציבור כגון: ימי איסוף, שעות איסוף, מקומות מורשים והכללים.

בעת הצורך, תתבצע אכיפה מוגברת במקומות וזמנים בהתאם לנסיבות כפי שייקבעו מעת לעת.

"מפגע" – מהגדרתו בחוק.

הפקח במהלך סיור איתר מפגע, יאתר את האחראי לגרימתו, ויאסוף כלל העובדות ויתעד את המפגע, וכל מידע על הגורם למפגע, לרבות ראיות שיש בהן כדי לבנות תשתית עובדתית לצורך הגשת כתב אישום ויעביר את המידע למחלקת הפיקוח והתביעה העירונית.

מחלקת הפיקוח בשיתוף פעולה עם מחלקת שפ"ע תעדכן את אגוד הערים לאיכות הסביבה שרון-כרמל, לרבות המשטרה הירוקה והמשטרה, לשם הטלת קנס על ידם בשלב זה.

יודגש כי המדיניות תתוקן בכך שלאחר כניסתו לתוקף של צו עבירות קנס והכשרת פקחים סביבתיים ע"י העירייה תבוצע אכיפה ע"י הטלת קנס באמצעות פקחים מוסמכים ע"י העירייה.

פקח של העירייה אשר מוסמך כפקח סביבתי ובהתבסס על צו עבירות קנס של עיריית באקה אלגרבייה (שיאושר) ועת יזהה מפגע כמתואר לעיל ירשום קנס בהתאם לעבירה שנעברה וידרוש בכתב מהאחראי לגרימתו לסלקו ו/או לחדול לאלתר מלהמשיך את ביצוע המפגע.

הפקח ינהל מעקב ויבדוק שאכן המפגע הוסר.

5. אכיפה בתחום חיקוקי סביבה – חקיקה ראשית השלכת פסולת / פסולת בניין/ גרוטאות רכב:

"גרוטאות רכב" – רכב שיצא מכלל שימוש מחמת שהתיישן, שפורק או שנקבע כרכב באובדן גמור, וכן שלד של רכב או חלקים ממנו;

"השלכה" – לרבות זריקה, שפיכה, נטישה, השארה או גרם לכלוך באופן אחר;

"פסולת" – רבות שיירי מזון, קליפות, ניירות, בקבוקים, תיבות, קופסאות, קרטונים, אריזות למיניהן, גרוטאות, פסדים, צמיגים, גזם, גזרי עץ, קרשים, סמרטוטים, בדלי סיגריות, אשפה מכל סוג וכן כל דבר אחר העלול לגרום אי נקיון או אי סדר, למעט פסולת בניין וגרוטאות רכב;

"פסולת בנין, פסולת גושית" – חומרים ושיירי חומרים המשמשים לבניה, או שמשמשים בהם בקשר לעבודות בניה, לרבות ערימות אדמה וחלקי הריסות של מבנים;

הפקח יאתר את המפגע, מיקומו ואת האחראי לגרימתו. הפקחים ירשמו קנסות בצירוף דרישה לסילוק מפגע. במקרים חמורים ו/או חוזרים של גרימת מפגעים ופגיעה באיכות הסביבה, תיפתח חקירה בהתאם לסמכויות הפקח הסביבתי בליווי תובע עירוני של העירייה. במידת הצורך, יוגש כתב אישום או יוצא צו מנהלי מתאים עפ"י החוק.

במקרה של השלכת פסולת / פסולת בניין/ פגרים וגרוטאות רכב בשטחים פתוחים, יינקטו הפעולות על ידי הפקח בהתאם להוראות החוק. במקרה בו זוהה המשליך, ירשם כנגדו קנס וחובת סילוק המפגע באופן מידי. באם לא סולק המפגע, העירייה תפנה את הפסולת/פסולת בניין / פגרים / גרוטאות רכב ותחייב את המשליך בהוצאות הכרוכות בפינוי בהתאם להוראות החוק.

ככל שלא ניתן לאתר את האחראי/ת, העירייה תפנה את הפסולת / פסולת בניין/ פגרים/ גרוטאות רכב על חשבונה.

הפעילות תתבצע בהתאם לנוהל טיפול בגרוטאות רכב שפורסם באתר העירייה.

6. שילוט :

סעיף 10 לחוק עזר לבאקה-ג'ת (שילוט) התשס"ח - 2007, אוסר שילוט והגבלת תנאים.

הפקח יאתר שלט שהוצב בעיר והמהווה מפגע ו/או שהוצב בניגוד להוראות סעיף 10 הנ"ל.

התקבלה תלונה ו/או הודעה במוקד על הצבת שילוט בניגוד להוראות סעיף 10 כאמור בחוק עזר שילוט, המוקד יעביר את התלונה למחלקת שפ"ע ו/או למחלקת פיקוח לבירור ובדיקה, הפקחים ירשמו קנסות בצירוף דרישה לסילוק המפגע ו/או הסרת השלט. הפקחים יאתרו את האחראי להצבת השלט ויאספו את כל הראיות ויתעדו זאת בתרשומת. הפקחים ירשמו קנס בצירוף דרישה לסילוק המפגע ו/או השלט. במקרים חמורים ו/או חוזרים של גרימת מפגעים מסוג זה, תיפתח חקירה בהתאם לסמכויות הפקח הסביבתי בליווי תובע עירוני של העירייה. במידת הצורך, יוגש כתב אישום או יוצא צו מנהלי מתאים עפ"י החוק.

מחלקת שפ"ע ו/או הפיקוח, תפעל בהתאם להוראות חוק עזר שילוט ותדרוש סילוק השלט.

במסגרת תוכנית העבודה, פיקוח על שילוט בצידי הדרכים יידרש לבדוק את נושא השילוט שבתחום סמכות העירייה. ככל והשילוט מהווה סכנה או מפגע והפרעה לציבור, יטופל בהתאם להוראות החוק.

7. אכיפת עבירות מנהליות - כלבים משוטטים וחוקים בתחום הווטרינרי:

"בעל חיים" - כל בעל חיים לרבות כלב, חתול, שור, פרה, כבש, סוס, פרד, חמור, תרנגול, ברווז, תרנגול הודו, יונה וכיוצא באלה, למעט חיית בר כהגדרתה בחוק להגנת חיית הבר, התשט"ו-1955. יושם דגש להוראות חוק עזר לבאקה-ג'ת (החזקת בעלי חיים), התש"ע-2010, ובייחוד סעי' 2 ואיסור החזקת בעלי חיים בלא היתר. וכן להוראות חוק להסגרת הפיקוח על כלבים, תשס"ג - 2002.

"כלב משוטט" - הוא כלב שנמצא מחוץ לתחום שבשליטת בעליו, ללא השגחה או רצועה, והוא אינו נמצא תחת שליטה פיזית או ורבלית של בעליו. הגדרה זו כוללת הן כלבים ללא בעלים (כלבי רחוב) הן כלבים שיש להם בעלים, אך אינם תחת השגחתם.

הפקחים יסיירו בעיר, בהתאם לתוכנית העבודה ועפ"י פניות למוקד העירייה, בשעות הפעילות.

כלב משוטט שנצפה ונתפס ע"י הפקח ברשות הרבים, הפקחים יאתרו את בעליו ו/או המחזיק בו, ייצרו עמו קשר על מנת שיכניס את הכלב לחצר או שיקשור אותו. הפקחים ימנעו מלקחת את הכלב לכלביה, כדי להקל על בעל הכלב והכלב, אך ככל ובעליו של הכלב ו/או המחזיק בו לא שיתף פעולה ו/או לא ציית להוראות הפקח, יירשם כנגדו קנס.

במקרה שבו לא ניתן ליצור קשר עם בעל הכלב או נציג מטעמו, הכלב המשוטט יילקח לכלביה.

במקרים בהם מדובר **בכלבים מסוכנים**, או שבעליהם נטשו אותם, או בכלבים שאינם בעלי שבב ולא ידועים פרטי הבעלים של הכלבים, הכלבים יילקחו לכלביה.

בכל הקשור להוראות החוקים הווטרינריים, רישום, רישוי, חיסון ואחזקה, יירשמו קנסות בתיאום עם וטרינר העירייה /איגוד הווטרינרים אליו משויכת העירייה ויפעלו לאכיפת הוראות החוק. במסגרת השירות שניתן לתושבות ותושבי העירייה, פועלת העירייה ומחלקותיה בשיתוף פעולה עם האיגוד ולפי הצורך, לתת עדכונים ותזכורות לפני מועד פקיעת הרישיון וקבלת החיסון. יובהר כי החובה לביצוע חיסון למניעת כלבת ואחזקת כלב ברישיון חלה על בעלי הכלב, וחובת התזכורת מוטלת על האיגוד.

בכל המתייחס לגידול בעלי החיים ללא היתר תפעל מחלקת הפיקוח, הפקחים בשיתוף פעולה עם איגוד הווטרינר ו/או הווטרינר ברשות, לרבות מחלקת שפייע ורישוי עסקים, לשם הטיפול בכל מפגע ו/או דווח על מפגע שמתקבל במוקד (לאחר בדיקתו).

אמצעי אכיפה וסנקציות:

- א. קנסות – לפי חוק שמירת הנקיון, תשמ"ד-1984.
(בעת אישור צו עבירות הקנס תבוצע אכיפה מכוחו).
- ב. מתן צווים לרבות צווים מנהליים להסרת המפגע ו/או להשבת המצב לקודמתו.
- ג. הודעות תשלום קנס והגשת כתבי אישום בעבירות חוזרות או חמורות.
- ד. שימוש במצלמות מעקב/פיקוח באתרים מועדים לפרענות.
- ה. חילוט (בעניין גרוטאות רכב).
- ו. תפיסת רכב שביצע עבירה וכלי שבו בוצעה עבירה (כגון השלכה ו/או אחר).

8. שימוש בסמכות להמרת קנס באזהרה:

א. רקע:

בהתאם לסעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, ולפי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, עירייה רשאית להפעיל שיקול דעת ולהמיר קנס מנהלי באזהרה במקרים מתאימים.

פרק זה במדיניות זו נועד להסדיר את השימוש בסמכות זו במסגרת אכיפה סביבתית.

ב. עקרונות להפעלת הסמכות:

- 1.ב. **עבירה ראשונה בלבד:**
תתאפשר המרה רק כאשר מדובר בעבירה ראשונה של הנילון מסוג זה, שבוצעה בתקופה של עד 3 שנים ממועד ההפרה.
- 2.ב. **עבירה קלה יחסית:**
ההמרה תישקל רק כאשר אין בעבירה נזק סביבתי חמור, אין יסוד של כוונה פלילית, והמפגע נחשב מזערי.
- 3.ב. **הפסקת ההפרה:**
הנילון נדרש להפסיק את ההפרה באופן מידי או תוך זמן קצר לאחר קבלת ההודעה.
- 4.ב. **שיתוף פעולה עם הרשות:**
ההמרה תישקל רק כאשר הנילון משתף פעולה, מודה בביצוע העבירה, ומתחייב בכתב להימנע מהפרות בעתיד.

5. ב. נסיבות אישיות:

תישקל המרה כאשר קיימות נסיבות סוציאליות או אישיות חריגות המצדיקות הימנעות מהטלת קנס.

ג. החריג – מקרים שבהם לא תתאפשר המרה באזהרה:

- העבירה בוצעה על-ידי תאגיד.
- העבירה כוללת שימוש ברכב או בכלי מכני להשלכת פסולת.
- מדובר בעבירה שנעברה בשטח פתוח, שמורת טבע, או בשטח ציבורי רגיש.
- קיימת עבירה קודמת דומה.
- נגרם נזק מוחשי לסביבה, תשתיות או לרכוש ציבורי.

ד. הליך טיפול ובקרה:

ההחלטה על המרת הקנס תינתן בכתב, תכלול הנמקה מקצועית, ותישמר במערכת העירונית. כל אזהרה תתועד ותישקל במסגרת החלטות עתידיות.

9. שיתוף פעולה בין האגפים:

א. האכיפה תבוצע בשיתוף פעולה בין הפיקוח העירוני, אגף שפ"ע, מחלקת איכות הסביבה והייעוץ המשפטי (התביעה העירונית).

ב. תיעוד העבירה יתבצע בצורה מסודרת, תוך שימוש במערכות מידע ומעקב.

10. סיכום:

עיריית באקה אלגרבייה, רואה בפעולות אכיפה סביבתית אמצעי חיוני לשמירה על איכות חיי התושבים.

המדיניות שתעדכן מעת לעת בהתאם לצרכים, תוך שיתוף הקהילה וקידום תרבות סביבתית אחראית.

ואיל אבו-יוסף, עו"ד
התובע העירוני
המחלקה המשפטית
עיריית באקה אלגרבייה

אישור ראש העירייה:

לאחר ששקלתי את העניין וקיימתי דיונים והתייעצויות, אני מאשר מדיניות זו.

ראש עיריית באקה אלגרבייה
חתימה

06.10.25
תאריך